Dosarul nr. 2r-3641/23 (dosar electronic 2-23115989-02-2r-02112023)
Judecătoria Centru, judecător Victor Sandu

D E C I Z I E

mun. Chișinău 5 decembrie 2023

Colegiul civil, comercial și
de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Secrieru
Judecătorii Angela Braga şi Vitalie Cotorobai

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Russu Ivan, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea înaintată de Russu Ivan către Jitarașu Galina privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită, -

c o n s t a t ă :

La data de 9 august 202, Russu Ivan s-a adresat cu cerere în judecată către Jitarașu Galina, solicitând confirmarea tranzacție nr. 864/T/22 din 11.04.2022 și emiterea titlului de executare silită privind încasarea silită de la Jitarașu Galina în favoarea lui Russu Ivan a sumei totale de 24450 Euro.

În motivarea cererii creditorul a consemnat, că în conformitate cu art. 21(1), 22, 24, 25, 32 al Legii Nr. 137 din 03.07.2015 cu privire la mediere, părțile procesului, au inițiat și desfășurat procedura de mediere întru prevenirea unui proces civil. Asigurarea desfășurării procesului de mediere în vederea soluționării litigiului dintre părți a fost efectuată de către mediatorul Victor Cojocari, autorizat prin Atestatul pentru desfășurarea activității de mediator Nr. 162 din 14.12.2012 și a Ordinului Ministrului Justiției Nr 572 din 20.12.2012. În rezultatul medierii a fost încheiată Tranzacția Nr. 864/T/22 din 11.04.2022.

Indică creditorul, că prin Tranzacția Nr. 864/T/22 din 11.04.2022 au fost soluționate toate pretențiile dintre părți. Astfel, onorarea obligațiilor de debitor, inflația de 30% în 2022 și 27 - 13% în 2023 aduc prejudicii pecuniare suplimentare Creditorului. Urmare, confirmarea tranzacției menționate, soluționează minimul necesar pentru restituirea lui. La momentul semnării prezentei cereri Jitarașu Galina, invocă creditorul, că ultima a achitat numai 1500 Euro.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023 a fost respinsă cererea înaintată de Russu Ivan către Jitarașu Galina privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța a reținut, că întru confirmarea tranzacției n-au fost prezentate înscrisurile din care ar rezulta suma datorată de debitor. Totodată, la materialele cauzei, n-au fost anexate calculele din care rezultă suma penalității, perioada de calcul a acesteia, dovada dacă penalitatea a fost negociată cu debitorul, pentru a verifica aplicabilitatea prevederilor art. 953 din Codul civil, referitor la disproporționalitate. De asemenea, la cerere n-au fost anexat contractul de împrumut nr. 247 din 20.01.2020, încheiat între Russu Ivan și Jitarașu Galina.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 25 septembrie 2023 recurentul Russu Ivan a declarat recurs împotriva actului judiciar sus-numit, solicitând casarea acestuia, cu soluționarea prin decizie a problemei în fond și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită.

În motivarea cererii de recurs partea recurentă a indicat, că prima instanţă a aplicat vădit eronat dispoziţiile legale pertinente, invocând doar normele ce reglementează temeiul de refuz în confirmarea tranzacţiei, fără a expune temeiurile ce încadrează tranzacţia ce constituie obiectul prezentei cauze în temeiurile respective, iar recurentul a fost privat de dreptul la un proces echitabil, inclusiv prin prisma principiilor de acceptabilitate şi previzibilitate a Legii, principii ce au fost instituite de CtEDO în jurisprudenţa sa contantă (cauzele Sunday Times contra Marii Britanii, cererea nr. 6538/74, Rotaru contra României, soluţionat prin Hotărîrea CtEDO din 04.05.2000, Amann contra Elveţiei, etc.).

Susține recurentul, că prima instanţă a pus la baza încheierii de refuz în confirmarea tranzacţiei încheiate în faţa mediatorului dispoziţiile art. 489 alin. (3) lit. a) şi lit. b) Cod de procedură civilă, fără a se expune în textul încheierii în ce mod tranzacţia încheiată contravine Legii sau încalcă drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale persoanei, interesele societăţii sau ale statului şi de ce se susţine că această tranzacţie ar fi fost încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere. Or, în condiţiile în care Legea instituie expres temeiurile de refuz în confirmarea tranzacţiei, iar neprezentarea actului juridic invocat de prima instanţă nu este prevăzut de nici un act normativ, soluţia respectivă constituie un abuz inadmisibil şi o ingerinţă în drepturile recurentului, protejate inclusiv de CEDO, de Constituţia Republicii Moldova şi de legislaţia procedural civilă, situaţie agravată şi de faptul că prima instanţă incriminează recurentului obligaţiuni improprii, neprevăzute de Lege, şi discreditează prezumţia bunei credinţe a recurentului, a mediatorului şi a intimatei prin constatări ce nu corespund exigenţelor legale.

A completat, că în condiţiile în care prima instanţă a dispus de date privind cuantumul penalităţii - 0,1%, data scadentă a obligaţiei capitale - 20 februarie 2022 şi de perioada pentru care s-a calculat penalitatea la data încheierii tranzacţiei - 730 zile (din 781 zile de la scadenţă), precum şi de expunerea explicită a calculului penalităţii (15000 euro***X***0,1%***X***730 zile = 10950 euro), consideră că argumentarea încheierii contestate este ilicită şi ajustată la soluţia adoptată, fără vreun temei legal ce ar

justifica această soluţie.

La cererea de recurs declarată, partea intimată Jitarașu Galina nu a prezentat referință.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat şi care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile, calculat din data comunicării încheierii.

După cum s-a indicat anterior, Russu Ivan a declarat recurs la 25 septembrie 2023, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023. Totodată, potrivit datelor comunicate de recurent și înscrisurilor anexate la recurs, încheierea a fost comunicată părții la data de 22 septembrie 2023. Deoarece la materialele cauzei lipsesc alte date privitor la comunicarea încheierii contestate, Colegiul atestă că recursul a fost înaintat în interiorul termenului prevăzut de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil cauzei.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 490 alin. (3) Cod de procedură civilă, Dacă se refuză confirmarea tranzacţiei, instanţa judecătorească pronunţă o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet de 3 judecători, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art. 487 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Cererea de confirmare a tranzacţiei, prin care părţile previn un proces civil şi de eliberare a titlului de executare silită se depune în scris de către partea procesului de mediere sau reprezentantul legal al acesteia la instanţa judecătorească de la domiciliul sau de la sediul pârâtului.

Potrivit art. 488 din Codul de procedură civilă:

(1) În cererea de confirmare a tranzacţiei prin care părţile previn un proces civil şi de eliberare a titlului de executare silită se indică: a) instanţa căreia îi este adresată cererea; b) numele și prenumele mediatorului care a mediat litigiul; c) numele și prenumele sau denumirea părţilor procesului de mediere, domiciliul sau sediul acestora, numerele de telefon/fax, adresa electronică şi alte date de contact; d) data încheierii tranzacţiei; e) solicitarea părţii interesate de a se confirma tranzacţia şi de a i se elibera titlul de executare silită a tranzacţiei; f) după caz, datele de contact ale reprezentantului legal al reclamantului;

(2) La cererea de confirmare a tranzacţiei prin care părţile previn un proces civil şi de eliberare a titlului de executare silită se anexează: a) tranzacţia în original; b) convenţia de mediere, dacă o astfel de convenţie a fost încheiată; c) copia de pe procesul-verbal privind încetarea procesului de mediere; d) după caz, actele ce atestă executarea parţială a tranzacţiei;

(3) Dacă cererea a fost depusă cu încălcarea prevederilor prezentului articol, acesteia nu i se dă curs, în conformitate cu art. 171 Codul de procedură civilă.

Conform dispozițiilor art. 489 din Codul de procedură civilă, Cererea de confirmare a tranzacţiei prin care părţile previn un proces civil se examinează în regim de urgenţă, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii, fără citarea părţilor. Instanţa trimite părţii care se opune executării benevole a tranzacţiei copiile de pe cererea de confirmare a tranzacţiei şi de pe materialele anexate, stabilind un termen pentru prezentarea referinţei; (2) Dacă instanţa consideră necesar, aceasta convoacă părţile interesate pentru audieri, înştiinţîndu-le despre data, ora şi locul şedinţei, fără întocmirea procesuluiverbal; (3) Judecătorul refuză confirmarea tranzacţiei dacă aceasta: a) contravine legii ori încalcă drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale persoanei, interesele societăţii sau ale statului; b) a fost încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere.

Potrivit art. 9 din Codul de procedură civilă (1) Instanţei judecătoreşti îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conţinut sînt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Situația de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanție de recurs.

După cum s-a indicat anterior, la data de 9 august 202, Russu Ivan s-a adresat cu cerere în judecată către Jitarașu Galina, solicitând confirmarea tranzacție nr. 864/T/22 din 11.04.2022 și emiterea titlului de executare silită privind încasarea silită de la Jitarașu Galina în favoarea lui Russu Ivan a sumei totale de 24450 euro.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023 a fost respinsă cererea înaintată de creditorul Russu Ivan către debitorul Jitarașu Galina privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 25 septembrie 2023 recurentul Russu Ivan a declarat recurs împotriva actului judiciar sus-numit, solicitând casarea acestuia, cu soluționarea prin decizie a problemei în fond și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită.

Colegiul judiciar atestă că, în argumentarea soluției sale, prima instanță a invocat că întru confirmarea tranzacției Russu Ivan urma să prezinte contractul de împrumut, ce a constituit obiectul tranzacției, dar și calculul din care ar rezulta suma datorată de debitor. Însă, nefiind prezentată informația privind suma împrumutului și perioada de calcul a acestora, in stanța a refuzat în confirmarea tranzacției respective.

Astfel, Colegiul judiciar constată că, instanța de fond pripit a dispus refuzarea confirmării tranzacției de împăcare, pe motiv că Russu Ivan nu a prezentat contractul de împrumut, ce a constituit obiectul tranzacției, dar și calculul din care ar rezulta suma datorată de debitor.

Aici, Colegiul judiciar subliniază că, instanța de fond nu a făcut uz de prevederile art. 488 alin. (3) din Codul de procedură civilă și nu a acordat termen recurentului să prezinte actele sus-numite. Sub acest aspect, în speță se constată că, examinarea cererii în termenii prevăzuți de legislație nu trebuie să încalce dreptul părților în proces de a-și prezenta apărarea și, corespunzător, în cazul în care instanța a considerat necesară prezentarea actelor suplimentare, urma să indice acest fapt creditorului. Or, ultimul a anexat înscrisurile obligatoriu de a fi prezentate conform normei procesuale ce reglementează procedura respectivă și, în asemenea circumstanțe, în situația în care instanța a conchis necesară prezentarea actelor suplimentare, urma să comunice acest fapt creditorului, ceia ce nu a făcut, adoptând o soluție de respingere a cererii de confirmare a tranzacției.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul invocă hotărârea CtEDO din 13 noiembrie 2008 adoptată în cauza Russu contra Moldovei, prin care a fost recunoscută încălcarea art. 6§1 CEDO pentru o situație similară.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

În finalitatea celor enunțate supra, Colegiul judiciar decelează că, încheierea recurată constituie o restricţie în realizarea accesului la justiţie, astfel îngrădindu-i recurentului dreptul de acces liber la justiţie.

În consecinţă, Colegiul judiciar consideră că, recursul este întemeiat, iar încheierea de restituire este emisă cu aplicarea greşită a normelor de drept procedural şi în contradicţie cu materialele cauzei.

În asemenea împrejurări, se impune necesitatea admiterii recursului și casarea încheierii recurate, or menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condiţiile normelor în vigoare, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

La caz, instanța de recurs consideră relevantă jurisprudenţa Curţii Europene a

Drepturilor Omului (cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiaşi Raport) în care s-a apreciat că ,,se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanţele judecătoreşti". Or, conform art. 6 paragraf 1 CEDO „orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil...", restricțiile în acest sens urmând a fi prevăzute de lege și urmând a fi echitabile și să corespundă interesului părții, încălcării comise de acesta, cu asigurarea unui echilibru între garantarea unei justiții eficiente și dreptul persoanei de a apela la o instanță pentru a-și apăra drepturile și interesele încălcate.

În lumina celor relatate și, având în vedere faptul că omisiunea judiciară admisă nu poate fi corectată sau înlăturată de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, pentru o nouă examinare a cererii creditorului, instanța de fond urmând să înlăture neajunsurile indicate de instanța de recurs.

Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul concluzionează că încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023, emisă în cadrul actualei cauze civile urmează a fi casată, iar cauza remisă la rejudecare în prima instanță.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. b) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Admite recursul declarat de Russu Ivan.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 18 august 2023, adoptată în cauza civilă inițiată la cererea înaintată de creditorul Russu Ivan către debitorul Jitarașu Galina, privind confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită și restituie cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președintele ședinței **Ion Secrieru**
Judecător

Judecătorii **Angela Braga**

Vitalie Cotorobai